

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/203/2014
Identifikačné číslo spisu:	4612205845
Dátum vydania rozhodnutia:	14.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4612205845.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Q. R., bývajúceho vo J., zastúpeného JUDr. Romanom Foltínom, advokátom v Nitre, Školská 3, proti odporcovi: IW..i Y., bývajúcemu v JQ. zastúpenému, o zaplatenie 30 000 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8 C 68/2012, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. januára 2014, sp. zn. 9 Co 197/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom zo 6. mája 2013, č. k. 8 C 68/2012-208 návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 30 000 € s 9%ným úrokom z omeškania od 1. mája 2012 do zaplatenia zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa nie je podaný dôvodne, lebo súd posúdil dohodu o uznaní záväzku zo dňa 23. mája 2012 ako neplatný právny úkon uzavretý v rozpore s § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka a v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka, keďže bola odporcom podpísaná pod psychickým nátlakom. Tento bol na neho vyvíjaný vulgárnymi nadávkami a hrozbami po celý čas stretnutia v bare I. jedným z prítomných mužov, ktorý identifikovaný v konaní nebol. Tento muž držal v ruke listiny, ktoré mal odporca podpísať a ktoré aj podpísal. Súd pri tom vychádzal zo svedectva svedkyne Z., ktorá po celý čas dňa 23. mája 2012 prítomných obsluhovala. V tomto ohľade tvrdenia svedkov Z., M., C., že tam bola pokojná atmosféra a odporca podpísal listiny dobrovoľne vyhodnotil súd ako nevierohodné pre ich pomer k veci a účastníkom konania. Za predpokladu neplatnosti dohody o uznaní záväzku, sa dôkazné bremeno presúva na navrhovateľa, ktorý musí preukázať odovzdanie pôžičky odporcovi. Odporca od začiatku popieral akékoľvek prevzatie zapožičanej sumy, teda samotnú existenciu dlhu, pričom navrhovateľ v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by v čase uzavretia zmluvy o pôžičke reálne disponoval celou sumou 30 000,- eur a že by sumu 30 000,- eur aj fyzicky odporcovi odovzdal o čom žiaden dôkaz v tomto konaní vyprodukovaný nebol, preto zmluva o pôžičke z 10. januára 2012 medzi účastníkmi konania ani nevznikla. O trovách konania rozhodol podľa

§ 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 23. januára 2014, sp. zn. 9 Co 197/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver, keď ustálil, že uznanie dlhu odporcom je absolútne neplatným právnym úkonom. Súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie a ním vykonané dôkazy i správne vyhodnotil. Rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že vôľa odporcu k uznaniu dlhu nebola slobodná. K námietke navrhovateľa v podanom odvolaní, že svedkyňa neurčito uviedla, že nejaký pán na odporcu kričal a súčasne rozporne s tvrdeniami ostatných svedkov popisala zasadací poriadok v boxe baru I., uviedol, že z hľadiska posúdenia slobody vôle nie je relevantné to, či tlak na odporcu bol vyvíjaný priamo navrhovateľom alebo niektorou z ďalších zúčastnených osôb stretnutia, keď relevantná je práve existencia, resp. neexistencia slobody vôle k takémuto právnemu úkonu. K návrhu na prevedenia konfrontácie svedeckých výpovedí uvedenej navrhovateľom v doplnení odvolania uviedol, že súd prvého stupňa si riadne splnil svoju poučovaciu povinnosť zakotvenú v § 120 ods. 4 O.s.p., keď v zmysle tohto ustanovenia účastníkov konania riadne poučil (zápisnica z pojednávania zo 16. apríla 2013), pričom ani jeden z účastníkov nepredniesol žiadny návrh na doplnenie dokazovania. Na doplnenie dodal, že i v prípade nastúpenia účinkov vyvrátiteľnej právnej domnienky o existencii dlhu, odporca preukázal, že mu dlh voči navrhovateľovi nevznikol, keď bolo preukázané, že nedošlo k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičky. O trovách rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti výroku rozsudku odvolacieho, ktorým tento potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, podal dovolanie, doplnené podaním z 29. mája 2014 navrhovateľ. Navrhol napadnutý rozsudok, zmeniť alebo ho spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie „podal s poukazom na“ § 237 O.s.p. bez bližšej špecifikácie vytýkaných vád a § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.. Namietal nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi nižších stupňov a to svedeckých výpovedí P. IG., O. a B. a s tým súvisiace nedostatočné zistenie skutkového stavu. Ďalej sa vo svojom dovolaní podrobne zaoberal právnym posúdením napadnutého rozhodnutia, predovšetkým otázkami neplatnosti listiny o uznaní dlhu a skutkovým stavom veci.

Odporca navrhol dovolanie podľa § 243b O.s.p. odmietnuť. Mal za to, že navrhovateľom namietané dôvody podľa § 237 O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. nie sú dané a ani sa týmto dôvodom v podaní adekvátne nevenuje, naopak sa venuje len dôvodom rozhodnutia a rozoberá vykonané dokazovanie a jeho vyhodnotenie. Dovolanie proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. Následne sa podrobne zaoberal skutkovým stavom veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je prípustné.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl.

O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním navrhovateľa je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozhodnutí; prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O.s.p. a so zreteľom na obsah dovolania dovolací súd ďalej skúmal, či procesná prípustnosť dovolania navrhovateľa nevyplýva z § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľ v dovolaní tvrdil, že dovolanie podáva s poukazom na § 237 písm. O.s.p., bližšie ale nekonkretizoval postup odvolacieho súdu, v ktorom mali tieto vady spočívať. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu existenciu väd uvedených v § 237 O.s.p. nezistil.

K ďalšej argumentácii dovolateľa v dovolaní dovolací súd uvádza, že vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. nemožno vidieť v tom, že súdy (prípadne) rozhodli na základe neúplne zisteného skutkového stavu, lebo nevykonali všetky navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili alebo rozhodnutie založili na nesprávnom právnom závere. Dovolateľom namietané skutočnosti by mohli (prípadne) opodstatňovať uplatnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. v procesne prípustnom dovolaní (čo však nie je tento prípad), nemôžu však zakladať prípustnosť dovolania tam, kde prípustnosť tohto opravného prostriedku nevyplýva z § 238 O.s.p. alebo § 237 O.s.p.

Vzhľadom na procesnú neprípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku navrhovateľa nemohol dovolací súd posudzovať opodstatnenosť uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.. Navrhovateľom vytýkané neúplné skutkové zistenia súdov nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010 a 7 Cdo 36/2011); skutočnosť, že súd v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo doposiaľ vykonané dokazovanie považoval na zistenie skutkového stavu za postačujúce, nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000); rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí totiž vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.); nesprávne hodnotenie dôkazov nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania (viď R 42/1993); z prieskumnej povahy odvolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov; „inou vadou“ je napríklad aj neúplné alebo nesprávne zistenie skutkových podkladov pre rozhodnutie súdu, porušenie zákonom predpísaného spôsobu vykonania niektorého dôkazu, prehodnotenie skutkových zistení súdu prvého stupňa odvolacím súdom bez doplnenia alebo

zopakovania dokazovania (§ 213 O.s.p.); takáto vada je síce relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., avšak prípustnosť dovolania ani vadu v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 54/2012).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania navrhovateľa. Jeho mimoriadny opravný prostriedok preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.